

Pokyny pro posuzování FEI úloh pro děti (DU-A, DU-B, DD, DJ)

Účelem těchto pokynů je umožnit rozhodčím porozumět čtyřem rozdílným kritériím „kvalitativní jezdecké známky“, které udělují rozhodčí při společném posuzování výkonů z dlouhé stěny:

1. POZICE A SED JEZDCE

2. ÚČINNOST POMŮCEK

3. PŘESNOST

4. CELKOVÝ DOJEM

a ukázat jim, jak tato kritéria používat v dětských soutěžích. Nejsou zamýšlené jako všezahrnující ani neobsahují absolutní pravidla.

Soutěže dětí musí být hodnoceny se zaměřením na sed jezdce, pomůcky a přesnost a účinnost jeho jízdy. Kvalita koně by neměla mít vliv na známky, pokud není vidět že sed jezdce a použití jeho pomůcek má negativní vliv na pravidelnost a nesení koně. Pouze ve známce pro celkový dojem, kde se posuzuje celkový obrázek, může mít kvalita koně malý dopad.

Rozhodčí by neměl váhat udělit velmi vysoké známky, když je to vhodné. Podobně jako když se hodnotí soutěže pro 7leté koně, známka za technické hodnocení a „známka za kvalitu chodů“ se může lišit.

Dále jsou popsána různá kritéria a možné chyby a návrhy bodování. Uvědomte si prosím, že některá kritéria se mohou překrývat nebo jedno překrývá důsledek toho druhého, např. dobře definovaný, plynulý přechod, jasně v písmeni, bude důsledkem obojího: správného používání pomůcek i přesnost jízdy.

V těchto pokynech se použití mužského rodu vykládá tak, že zahrnuje také ženský rod.

POLOHA A SED JEZDCE:

Mnoho popisů, hlavně k sedu jezdce, bylo převzato z amerického dokumentu 'Návod pro posuzování drezurních úloh zaměřených na drezurní sed jezdce.

Co hodnotit?

Obrázek sedu jezdce (hlava, rameno, horní část těla, boky a záda, paže a ruce, nohy a paty) a použití jeho těla - „řeč těla“ - (dobré ovládní horní části těla, elastický vs. tuhý nebo volný nebo nestabilní sed) musí být posuzovány s požadavky na dobře vyvážený sed. Rozhodčí by neměl být ovlivněn tvarem těla jezdce.

Sed: dobře vyvážený, přirozeně elastický, sedí ve středu/nejhlubší části sedla, plynule absorbuje pohyby koně

1. Správná poloha horní části těla, narovnaná („vysoká“) a pružná
2. Ramena vyvážená nad boky
3. Hlava s bradou nesená rovně, spuštěná ramena
4. Ucho, rameno, kyčel, pata ve svislé linii k zemi

Drobné chyby:

- Sed mírně na jednu stranu, mírně před/za kolmicí
- Mírná ztuhlost ramen nebo zad, zaoblená záda, brada vystrčená
- Zhroucený bok, mírně křivý
- Jedno rameno výš nebo otočené proti směru, kterým se kůň pohybuje
- Stolicový sed

Zásadní chyby:

- Cokoli z výše uvedeného dovedeno do extrému
- Jezdec se v sedle drncá nebo jde zcela proti pohybu koně, není schopný koně „usedět“

Nohy: Vystředované pod tělem, stabilní a dobře natažené dolů s přiměřeným úhlem v kolenu, pata je nejnižším bodem, stehno je otočené dovnitř; vnitřní část lýtka ležící blízko, na plocho a lehce na boku koně, palce ukazují vpřed

Drobné chyby:

- Nohy mírně nestabilní, příliš dopředu nebo dozadu
- Zvednutí paty pro udělení pomůcky
- Palec ukazuje stranou
- Koleno na okamžik ze sedla
- Třmeny příliš krátké (omezené použití holeně) nebo příliš dlouhé (pata je vytažená nahoru)
- Ztráta třmenu, ihned opravena

Zásadní chyby:

- Cokoli z výše uvedeného dovedeno do extrému
- Koleno trvale vytažené nahoru a ze sedla nebo příliš natažené koleno
- Plácající nohy od kolene dolů
- Ostruhy zapíchnuté v boku koně nebo neustálé kopání do koně
- Ztráta třmenu, která nebyla okamžitě opravena

Ruce a paže: Měkké pěsti, ruce nesené blízko u sebe s palcem jako nejvyšším bodem, ne příliš vysoko, aby se udržoval stálý kontakt s koňskou hubou, nadloktí visí uvolněně, svisle, lokty těsně u těla, přímá linie od lokte přes zápěstí ke koňské hubě, paže sledují pohyb koňské hlavy a krku a udržují pružný kontakt

Drobné chyby:

- Ruce trochu příliš vysoko, příliš nízko,
- Ruce příliš daleko od sebe, ruce otočené s palcem dovnitř
- Ruce příliš aktivní, zápěstí nepružné
- Otevřené pěsti, chvilková ztráta kontaktu (prověšování otěží)
- Lokty příliš vzad, lokty natažené, nepřiléhající k tělu

Zásadní chyby:

- Cokoli z výše uvedeného dovedeno do extrému
- Visení, škubání nebo tahání za hubu koně, ruce neustále poskakují
- Velká ztuhlost nebo napětí v pažích a rukou

Kritéria pro hodnocení polohy a sedu jezdce:

- 9 - 10:** Velmi dobré až výborné ve všech kritériích. Vynikající základy. Jezdec působí dojmem, že je výjimečně efektivní a harmonický
- 8 - 8,9:** Žádná zásadní chyba pozice a velmi dobré základy. Jezdec může mít jednu z malých chyb, výše uvedené nedostatky v menší míře
- 7 - 7,9:** Stále velmi pozitivní obrázek. Jezdec může mít pár drobných nedostatků, ale tyto nebrání správnosti předvedení a nejsou pro koně škodlivé/rušivé
- 6 - 6,9:** Jezdec má několik drobných chyb v pozici, které by mohly narušit celkový obrázek (např. ruce poněkud příliš vysoko, jezdec sedí mírně na stranu, koleno na chvíli vyleze nad sedlo atd.) NEBO jezdec sedí obecně správně s výjimkou jedné základní chyby (např. přílišné používání ostruh, neustálé viditelné pobízení koně)
- 5 - 5,9:** Jezdec má několik zásadních chyb v poloze (např. trvalé sezení vně, ruce neustále ruší koně, není schopen ovládat polohu nohou atd.) A/NEBO jezdí na koni škodlivým způsobem (např. tvrdé ruce, přílišné používání ostruhy, neschopnost absorbovat pohyby koně, poskakování v sedle atd.)
- < 5:** Hrubá jízda, velmi tvrdé ruce permanentní tahání a cukání za hubu koně, nadměrné používání ostruh

ÚČINNOST POMŮCEK:

- Vliv pomůcek na prezentaci koně dle stupnice (škály) výcviku.
- Vliv pomůcek na správnou prezentaci cviků/rytmu
- Citlivé používání pomůcek.
- Nezávislost sedu jezdce.

Co hodnotit?

1. Schopnost jezdce pozitivně ovlivňovat svého koně a správně ho prezentovat s ohledem na Škálu výcviku. V dětských soutěžích – na rozdíl od drezurních soutěží na vyšších úrovních – těžiště hodnocení spočívá především na pružnosti, přilnutí, rovnosti a rovnováze (počátek shromáždění). **Vlastní kvalita koně by měla být méně důležitá.** Výjimka: Špatné nebo hrubé ježdění, při kterém kůň ztrácí rytmus, pak je nutné snížit známku.
2. Splnění požadovaných cviků a přesnost v přechodech; příprava/dokončení cviků; geometrie a linie cviků
3. Použití pomůcek (citlivé vs. hrubé; neznatelné vs. velmi viditelné; přesné popř. špatné načasování pomůcek)
4. Nezávislost sedu jezdce
5. Dojem harmonické spolupráce mezi koněm a jezdcem

Drobné chyby:

- Škála výcviku není vždy dodržována, např. chvilkové ztuhnutí koně, kontakt někdy trochu nestabilní, potřeba většího zapojení zadních nohou, kůň není vždy zcela rovný atd.
- Jezdec není schopen provádět všechny cviky na známku „celkem dobrou“ nebo lepší
- Pomůcky někdy až příliš viditelné
- Špatné nacválání, okamžitě opraveno

Zásadní chyby:

- kůň nepředvedený podle Škály výcviku, např. významné problémy s rytmem/rovnáhou v důsledku nesprávné a/nebo hrubé jízdy
- nedostatek pružnosti: stálé napětí v zádech
- vážné problémy s přilnutím: proti ruce, krk koně tažený k sobě (krátký v krku), nad udidlem, nos za kolmicí, nízko v týle, otevřená huba, vyplazený jazyk na stranu atd.
- nedostatek kmihu: zadní nohy nejsou zapojené, chody nejsou předváděny ve správném tempu
- velmi pokřivený, vypadává zádí
- není možné v předepsaných případech ukázat shromáždění
- vážné chyby v chodech, rytmu, přechodech, hrubá jízda s velmi viditelnými pomůckami, sed není nezávislý, jezdec trvale visí na otěžích, plandají mu holeně nebo se naopak stále drží nohama, špatné nacválání, které nebylo okamžitě opraveno

Kritéria pro hodnocení účinnosti pomůcek:

- 9 - 10:** Prezentace koně velmi dobrá až výborná podle stupnice výcviku s citlivými, nepostřehnutelnými pomůckami. Bez zjevného úsilí jezdce, dojem naprosté harmonie mezi jezdcem a koněm, potenciál koně ukázaný na maximum, precizní provedení všech požadovaných cviků, bez závad
- 8 - 8,9:** Efektivně prezentováno ve velmi dobré, správné formě podle Škály výcviku, ale ne tak přesvědčivé jako výše, bez větších chyb, dojem dobré spolupráce mezi jezdcem a koněm
- 7 - 7,9:** Kůň je poměrně poslušný a většinou prezentovaný podle Škály výcviku
- a) několik drobných nedostatků nebo drobných chyb v provedení, avšak žádné základní chyby, NEBO
 - b) dobrá prezentace s jednou zásadní chybou (např. špatným nacváláním ne hned opraveným)
- 6 - 6.9:** Kůň je poslušný, ale vykazuje určité nedostatky ve Škále výcviku
- a) několik drobných nedostatků nebo rozpoznatelných chyb v provedení, avšak ne zásadní chyby
NEBO
 - b) poměrně dobrá prezentace s jednou zásadní chybou (viz výše)
NEBO
 - c) nevhodné použití ostruh v celé úloze
- 5 - 5.9:** Kůň není prezentován podle Škály výcviku, některé zásadní chyby nebo neposlušnost s tím, že jezdec nenašel způsob, jak problém vyřešit, nadměrné používání ostruh
- < 5:** Kůň je trvale mimo pomůcky, špatný způsob jízdy s velmi negativním vlivem na koně a jeho výkonnost, nadměrné používání ostruh

PŘESNOST:

Příprava cviků, přesnost provedení linií, provádění cviků u předepsaných písmen, udržování správného tempa

Co posuzovat?

1. Způsob, jakým jezdec připravuje cviky (např. plec napřed vs. zád' napřed, shromáždění atd.)
2. Zda jsou cviky prováděny přesně (např. velikost malých kruhů, správně vyjeté rohy, vlnovky atd.)
3. Zda jsou cviky předváděny v písmenech a na předepsaných liniích
4. Zda jezdec ukazuje/udržuje požadované tempo (např. pracovní klus/cval vs. shromážděný klus/cval)

Drobné chyby:

- Nepřesný začátek/konec cviků (např. kůň nenarovnaný předtím, než projede roh po cviku dovnitř plec)
- Cviky/přechody předváděné mírně před/za předepsaným písmenem, ne zcela na požadované linii
- Rohy mírně „stříhnuté“/neprojeté, vlnovky s koněm zajíždějícím příliš hluboko do rohů
- Kůň předváděný s mírným vnějším sestavením; mírně křivý před rohy
- Tempo není vždy udržováno nebo není vždy předváděno správně (například pracovní klus
- místo shromážděného klusu)
- Cviky nejsou správně provedeny (např. ½ kruhy nesymetrické nebo příliš velké/malé malé kruhy)
- Vypadnutí z chodu, chybný cval, přeskokování, okamžitě opraveno

Zásadní chyby:

- Cokoli z výše uvedeného dovedeno do extrému
- Mnoho závažných chyb v provádění cviků, tempa, přechodů; výrazná neposlušnost
- Vypadnutí z chodu, chybný cval, přeskokování, které není okamžitě opraveno

Kritéria pro hodnocení přesnosti předvedení:

9 - 10: Všechny cviky, přechody, rohy a linie provedené velmi dobře až výborně; přesnost (např. velikost malých kruhů, přímost diagonálních linií k předepsaným písmenům, počty kroků v jednoduché změně ...),

A

Všechny cviky a přechody velmi dobře připravené a dokončené,

A

Udržování správného tempa po celou dobu (např. rozdíly mezi pracovním a shromážděným klusem),

A

Žádné chyby při převádění testu

8 - 8.9: Všechny cviky a přechody provedené v předepsaných písmenech

A

Dobré porozumění ježdění přes rohy a na správných liniích,

A

Cviky a přechody dobře připravené a dokončené,

A

Udržování správného tempa,

A

Žádné velké chyby, možná několik drobných chyb při provádění testu

7 - 7.9: Většina cviků provedených víceméně v předepsaných písmenech

Většinou správné projíždění rohů a linií

Většina cviků a přechodů je více či méně dobře připravena a dokončena

Většinou udržení správného tempa

Nějaké drobné problémy s technickým předvedením NEBO obecně velmi přesná jízda, ale s jednou zásadní chybou v převedení, ihned opravenou

6 - 6.9: Pár základních technických problémů, které znemožňují předvedení koně více než jen uspokojivě s ohledem na přesnost

5 - 5.9: Pár technických problémů znemožňujících předvést precizně zajetý, harmonický test

< 5: Mnoho závažných chyb, které škodlivým způsobem ovlivní jízdu (např. kůň přeruší tempo, žádná kroková sekvence v jednoduchých změnách, stojí vzadu oběma nohama v obratu kolem zadě, bez zastavení při pozdravu...) A/NEBO napětí či neposlušnost koně mající velmi negativní vliv na výkon

CELKOVÝ DOJEM:

Harmonické předvedení, Správnost tempa, Schopnost správně a příznivě prezentovat svého koně

Co hodnotit?

1. Lehkost a snadnost předvedení, bez jakéhokoli napětí nebo vážné základní či technické chyby, stejně jako harmonické partnerství mezi jezdcem a koněm
2. Tato známka obsahuje také správnost chodů. Pokud má jezdec škodlivý vliv na tempo, způsobující, že kůň chodí pass (laterální krok), trvale nepravidelný klus nebo nečistý rytmus ve cvalu, prezentace nemůže získat vysokou známku za celkový dojem, zatímco velmi dobrý, elastický kůň může tuto známku pozitivně ovlivnit.
3. Zda je jezdec schopen předvést svého koně v tom nejlepším světle, což již vyžaduje vysoký stupeň jezdeckých dovedností

Drobné chyby:

- Drobné nedostatky v kterémkoli z výše uvedených kritérií: sed, účinnost pomůcek a přesnost
- Drobné technické chyby, momenty napětí
- Krok ne vždy v čistém čtyřtaktu, klus ne vždy v rovnováze, mírné poruchy rytmu ve cvalu
- Jezdec ještě není schopen předvést všechny silné stránky svého koně

Zásadní chyby:

- Významné problémy v kterémkoli z výše uvedených kritérií: sed, účinnost pomůcek a přesnost
- Mnoho technických chyb, výrazné napětí
- Krok laterální (pass), klus není pravidelný na obě ruce, cval je příliš nevyvážený nebo nečistý, velmi těžko ovladatelný
- Jezdec má škodlivý vliv na chody koně a jeho předvádění

Kritéria pro hodnocení celkového dojmu:

- 9 - 10:** Velmi dobrý až výborný ve všech výše uvedených kritériích, velmi dobrá až výborná spolupráce mezi jezdcem a koněm, bezchybné předvedení, kůň chodí podle svých nejlepších schopností
- 8 - 8.9:** Splnění všech požadovaných kritérií velmi dobrým/dobrym způsobem, velmi dobré/dobré partnerství mezi jezdcem a koněm, velmi korektní předvedení, kůň předvedený téměř na svých nejlepších schopnostech
- 7 - 7,9:** Dobrá spolupráce mezi jezdcem a koněm, drobné technické problémy
- 6 - 6.9:** Některé základní problémy a technické chyby; jezdec není schopen představit svého koně více než jen uspokojivým způsobem.
- 5 - 5.9:** Několik problémů ve všech výše uvedených kritériích. Mnoho základních a technických chyb A/NEBO nějaké neposlušnosti koně. Prezentace postrádá harmonii
- < 5:** Mnoho významných problémů ve všech výše uvedených kritériích. Mnoho závažných chyb A/NEBO neposlušností. Jezdec má negativní vliv na výkon koně. Prezentace postrádá harmonii po celou dobu